

Kildens kraft

Frørupkilden eksisterer stadig, restaureret og tilgængelig for offentligheden.

Kilde: H.A. Skalk, nr. 4,98

Blandt de troens vildskud, som reformatorerne af 1536 så det som deres opgave at luge bort, var kildedyrkelsen, men det mislykkedes totalt; forestillingen om kildevandets undergående kraft var gammel og indgroet, og hvad skulle menigmand ellers gøre ved sine gebrækkeligheder, når åreladning, og hvad man ellers havde af universalmidler, forblev virkningsløse. Det helgennavn, som i middelalderen havde gjort mange af kilderne respektable, blev ofte hængende, ja kan være bevaret til vor tid. Naturligvis gik der forretning i overtroen: ved de største af valfartsstederne afholdtes kildemarkeder omkring de datoer, hvor vandet antoges at have størst kraft.

Det gælder således kilden ved Frørup syd for Nyborg, den kendteste af de fynske helligkilder og den, som her skal omtales. Frørups helligkilde ligger én kilometer sydvest for landsbyen; den kaldes Rise eller Regisse Kilde, men hvem den navngivende person er, vides ikke; en helgeninde af det navn kendes ikke andetstedsfra. Om kildens oprindelse fortæller en lang række sagn: den skal, siges det, være udsprunget der, hvor en ung kvinde (nogle mener hendes to børn) engang er blevet myrdet, men de nærmere omstændigheder er der ikke enighed om. På stedet har ligget et kapel, der må være nedbrudt kort efter Reformationen; det omtales 1589, og i præsten Bendix Hansens indberetning fra 1623 fortælles, at der her blev holdt messe én gang årligt på Bodelsdag (17. juni). "Udi samme Regisse Kapel stod Regissa hendes billede og efterlignelse med hånden under kinden ligesom en bedrøvet, veklagende og grædende kvinde".

Bendix Hansen fortæller også, at der hen til kilden fører en gangsti, "og der findes mange kæppe, krykker og adskillige palter, lumper og klude", åbenbart ting, de af kilden helbredte har efterladt på stedet. H. C. Andersen, der som barn selv har besøgt kilden, fortæller i romanen "Kun en spillemand" om et sådant besøg natten før Skt Hans aften. "Ved solnedgang vaskes de i vandet, og et leje tilberedes til natten. I morgenstunden bryder de op, de svageste føres hjem, de derimod, hvis sygdom tillader det, bliver og tager del i markedslystigheden". Kilden selv "overskygges af nogle temmelig høje træer, på hvilke almuen endnu den dag i dag efter katolsk skik hænger sit offer, som består i nogle lys".

Mange andre end H. C. Andersen har fortalt om besøg ved Frørup-kilden, således i 1856 lærer A. C. Poulsen: "Vil nogen søge hjælp ved kilden, du må de rejse dertil tre år i træk, hvis det ikke hjælper forinden. De syge vaskes i kildens vand og drikker tre mundfulde deraf, hver gang de er der, og man kan se en stor mængde syge, unge og gamle, børn og voksne, som bag træerne og buskene, der omgiver kilden, bliver afklædte og vaskede i vandet, som bringes fra kilden i spande og lejler -. Så kan det ske, når trængslen bliver stor, at folk kommer i trætte om kilden, men da er det

efter manges forsikring tit hændet, at vandet bliver helt borte, og så kommer det først frem igen efter et par timers forløb. Enhver af de syge må på stedet give til de fattige det linned, han har båret. Ligeledes skal der for hver syg i træerne hænge et lys, der dog ikke tændes, og eftersom lyset hentæres, aftager sygdommen".

En anden beretter på et noget senere tidspunkt, vistnok omkring 1885, at kilden især virkede mod dårlige øjne, men også mod kirtelsyge og mange andre lidelser. For vandet betalte man nogle få skilling, de blev tidligere kastet i selve kilden,

senere givet til manden der øste op, men tilfaldt i øvrigt sognets fattige. "Hidtil er der endnu hvert år kommet syge til kilden dagen før Skt Hans dag, dog langt fra så mange som for 30 år siden.

Af de mere kendte danske helligkilder er Frørups vistnok den, der har holdt sig længst i brug. Det tilhørende kildemarked, som blev afholdt oppe ved landsbyen, faldt først fra. Her var telte og boder, hvor man kunne købe alskens småkram. Navnlig pottemagerne havde god afsætning, for der blev taget kildevand med hjem til senere brug. Et skulle man dog huske: vandet måtte ikke komme under tag, så tabte det sin kraft.

Lit: Årsskrift for Svendborg Amts historiske Samfund 1926.

Besøg vores
Hjemmeside

MILJØ- OG
JORDSTRÅLEFORENINGEN DANMARK

www.mj-danmark.dk
Telefon: 38 60 82 82

Sover du godt

Indmeldelse via hjemmeside: www.mj-danmark.dk

- Medlemskontingent: 150,- kr. pr. husstand
- For pensionister: 100,- kr.
- Opmålinger i private hjem: Alt efter opgavens art. men normalt 500.- kr. + kørsel
- Firmaopmålinger: På tilbud efter efter opgavens art.
- Foredrag: Aftales med foredragsholder
- Blade: Gratis til medlemmer
- Blade: Printet ud på papir + forsendelse 60.- kroner for et år

Bankforbindelse: Spar Nord Bank A/S

Reg. Nr.: 9236

Konto nr.: 4568047600